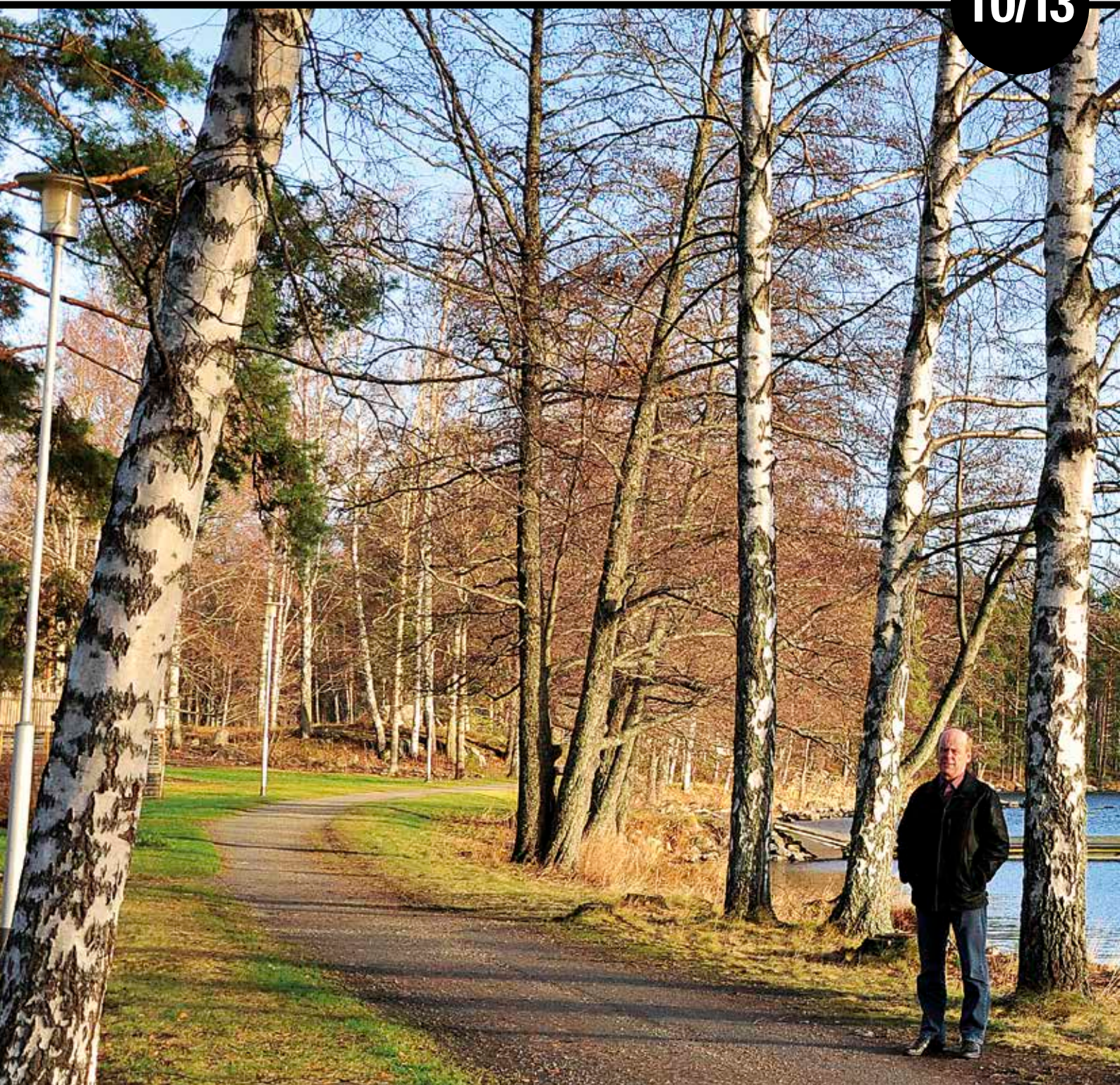

Finlands Synskadade

FÖRBUNDET FINLANDS SVENSKA SYNSKADADES ORGANISATIONSTIDNING

10/13

4 Med fart genom blindheten

14 & 18 Kampen för ett arbete

12 Stadgarna aktuella på FSS höstmöte

Innehåll

Nr 10 september 2013

LEDAREN

3 Vi är på väg...

PROFILEN

4 Med blind kärlek till fart

ARTIKLAR

12 FSS diskuterade stadgar på höstmötet

14 Kampen för ett arbete

18 Svårt för synskadade att hitta i jobbdjungeln

22 Annon: Brailledagen

22 Annon: Kurs för nysynskadade

23 Månadens app: VisionAssist

24 In Memoriam: Arvo Karvinen

25 Insändare: Bra, Ålands Synskadade!

AKTUELLT

26 Aktuellt

AKTUELLT I DISTRIKTEN

28 Aktuellt i distrikten

32 Kontakta FSS!

4

12

18

Finlands Synskadade

Finlands Synskadade är organisations-tidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med 10 nummer/år i svartskrift, punktskrift, på CD och som elektronisk version, se www.fss.fi/aktuellt/fs. Kan också fås som e-postbilaga. Årgång 102. Nummer 1/2014 utkommer 30.1, deadline 9.1.

Utgivare: Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Parisgränden 2 A 1, 00560 Helsingfors. Tfn 09-6962 300

Chefredaktör: Robin Sjöstrand
Tfn 09-6962 3017

e-post: robin.sjostrand@fss.fi
Meddelanden och annonser mottas av chefredaktören.

Prenumerationer och adressändringar:
FSS kansli, tfn 09-6962 300
e-post: kansliet@fss.fi

Pärmbild: Leif Karp som medverkar i artikeln "Kampen för ett arbete" står i en park i ett höstigt Valkeakoski.
Foto: Robin Sjöstrand

ISSN 0789-5739
Arkmedia, Vasa 2013

Vi är på väg...

FSS har nyss hållit sitt stadgeenliga höstmöte i Valkeakoski. Där diskuterades styrelsens förslag till reviderade stadgar för förbundet. Under många år har tanken funnits ifall FSS kunde bli ett renodlat förbund. Detta har mött ett stort motstånd i medlemskåren och processen skulle vara rätt omfattande och troligtvis även mycket utdragen. Förslaget som styrelsen nu presenterade var ett mellanting som bygger på en fullmäktigestructur samt en till antalet reducerad styrelse. Genom att gå in för ett fullmäktige med två representanter från varje distriktsförening skulle påverkningsmöjligheterna för distriktsföreningarna öka, samtidigt som jämlikheten mellan dessa skulle uppnås. Medlemmarna skulle fortsättningsvis ha makten vad styrelsesammansättningen beträffar genom direktval på förbundsmötet.

Farhågorna om att inte hitta tillräckligt med kandidater till de olika posterna tror jag har en lösning av en mer praktisk natur. I dagens läge har inte distriktsföreningarna någon möjlighet att påverka annat än genom de enskilda medlemmarna. Även mandatperiodens längd togs upp eftersom styrelsens förslag är fyra år samtidigt som röster höjdes för att två år är tillräckligt. Kanske en kompromiss på tre år vore en bra lösning för det bör finnas tillräckligt långa perioder för att få en kontinuitet i verksamheten.

Vad annat finns inbakat i en sådan strukturförvandling? Jo, helt ekonomiska aspekter. Att som nu hålla två förbundsmöten, vår- och höstmöten, per år som i praktiken är rätt kostsamt skulle man istället hålla ett möte vart tredje år.

Istället skulle fullmäktige på fjorton personer hålla två möten per år där verksamhetsplanen och budgeten skulle fastslås.

Sedan skulle en styrelse bestående av ordförande, viceordförande samt tre ledamöter ansvara för verksamheten till skillnad från dagens åtta personer. Självfallet anser många att den sociala biten som idag finns skulle falla bort. Där ser jag att den biten bör kompenseras på ett annat sätt. Den biten är viktig och får inte glömmas bort men idag är det cirka 6–8 procent av de röstberättigade medlemmarna som deltar på dessa vår- och höstmöten och det är en liten procent om man ser till att där görs beslut om allas behov av service. Där finns en stor utmaning att göra vår verksamhet så intressant att den skulle attrahera folk att komma med och göra sin röst hörd.

Personligen tror jag att den modell som presenterades på mötet skulle fortsättningsvis ge medlemmarna stor makt. Samtidigt skulle den ge distriktsföreningarna en större möjlighet att påverka verksamheten samt att ha insyn i densamma. Den skulle ge föreningarna större ansvar eftersom de då är indirekt med och drar upp linjerna för verksamheten.

Jag vill här passa på att utmana varje medlem som var med på årets höstmöte att till vårmötet 2014 ha med sig en medlem till! Med dessa ord vill jag önska alla en riktigt Fridfull Jul och Ett Gott Nytt År 2014!

BENGT AHLVIK
ORDFÖRANDE I FSS

TEXT: ROBIN SJÖSTRAND

FOTO: NHIOMI FOUNTAIN OCH MARTIN ROSS

Med blind kärlek till fart

Man ser ett flygfält utanför North Yorkshire i England. Man ser en motorcykel komma farande i våldsam fart. Bakom den rasar ytterligare två motorcyklar fram över den svarta asfalten. Man ser en tavla som står vid sidan av banan med blinkande gula siffror på en svart bakgrund som berättar det nya fartvärldsrekordet: 167,1 miles i timmen – 269 kilometer i timmen. Vad man inte ser, det är att motorcykelföraren är blind och halvt förlamad.

FÖR ATT EN människa ska börja engagera sig för funktionshindrades sak behövs inte en otrolig berättelse – men det hjälper.

Att Stuart Gunn i dag är en stor förespråkare av funktionshindrades rättigheter, och kanske framför allt möjligheter, beror på en otrolig berättelse. En berättelse om en bruten rygg, om blindhet och om en oändlig kärlek till motorcyklar.

– Jag flög över motorcykeln och snurrade i luften. Ryggslutet smällde i där vindrutan och taket möts. Mitt huvud och mina axlar for rakt genom takluckan och mina ben gick genom vindrutan, vilket gjorde att jag bokstavligen bröts itu, fel väg.

◀ **Exakt här korsar Stuart linjen som som mätte hans hastighet vid rekordförsöket.**

▼ **Resultattavlan visar det nya rekordet och gjorde Stuart till världens snabbaste blinda människa.**

Orden är Stuarts egna och beskriver olyckan år 2001, som resulterade i tre frakturer på ryggraden och ett förändrat liv. Förövaren kör en vit skåpbil och har kört mot rött, sneddat över väggen och in i en ont anande motorcyklist. När Stuart störtar ner på skåpbilens vindruta gör föraren det som människor vanligtvis gör i den situationen. Han bromsar.

– Jag flög i en båge från bilen och slog i marken. Efter att ha studsat ett antal meter försökte jag, som man gör som motorcyklist, att ställa mig upp. Där lade min kropp sig i med ett bestämt ”skulle inte tro det” och jag blev kvarliggande på marken. Desperat försökte jag krypa till min motorcykel och hoppades på att den inte var lika skadad som jag kände mig. Jag tog mig ungefär tio centimeter.

Det är så han berättar det. Rakt på sak och med glimten i ögat. En försvarsmekanism lika effektiv som någon annan – att undvika att handskas med det svåra genom humor. Men det är en imponerande sådan.

– Efter ett tag lugnade jag ner mig, berättar han vidare. ▶

– Hjärnan talade om för mig att min kropp inte var det minsta imponerad av mitt gymnastiserande och tänkte gå i strejk. För alltid. Den stängde av min kropp. Jag låg på asfalten och tänkte: “Jag dör. Jag dör, för fan. Jag blev påkörd i futtiga 35 kilometer i timmen och det kommer ta livet av mig”.

Stuart berättar att det var i det här skedet han måste göra ett val.

Han kunde antingen dö gråtande och gnällande eller så kunde han dö som sig själv.

– Jag valde det senare. Men det måste medges att det inte är det bästa valet för alla. Men jag var tvungen att göra ett snabbt val och var pressad!

Fick skinkan i kläm

Att vara sig själv, det innebär att Stuart skämtar med damerna som har dykt upp för att hjälpa honom:

– Jag ligger bara här och sträcker på mig lite, meddelar han dem.

Att vara sig själv innebär också att när hjälmen åker av så letar Stuart efter sina cigaretter. Det innebär hejvilt flirtande med den kvinnliga akutvårdaren i ambulansen. Och ett telefonsamtal till hans pappa – ett samtal som mest handlar om att hans ena skinka kom i kläm när akutvårdarna förde in båren under honom, och inte egentligen alls om olyckan.

– Det är helt möjligt att det kan ha försvårat situationen för mig, men när hjärnan meddelar att du är döende så tänker du inte så mycket längre än ett par minuter framåt, förklarar Stuart sin försvarsmekanism.

När chocken släpper kommer smärtan, som Stuart säger att han inte kan beskriva, men tillägger att han inte rekommenderar någon att testa på den. Efter att sjuklaget på åtta personer gjort den inledande undersökningen på sjukhuset kommer slutligen diagnosen.

– Ryggen bruten på tre ställen, många brutna revben, bruten skuldra och högst troligt de ömmaste punkterna på jorden. De kom

TIDSLINJE

▲ **Stuart tillsammans med sina tre andrapiloter, pappa Geoff, Phil och Abe.**

nämligen i vägen när jag slog i motorcykelns bensintank i kollisionen, berättar Stuart. Men livet har han i behåll.

Efter en treveckors vistelse på sjukhuset skriver han ut sig själv, med helkroppsgips och två kryckor till hjälp. Och förstås en stor väska med piller.

Det första stället han besöker? Hans motorcykel. Naturligtvis.

– När jag kom till verkstaden dit de hade fört min motorcykel och ville jag bara gråta. Min baby var mos. Ingenting fanns kvar.

Där och då börjar kampen för att komma tillbaka.

Vid det här skedet har Stuart fortfarande synen i behåll, men resten av kroppen är det inte lika väl ställt med. Efter rehabilitering och ett antal operationer slutar det med att han är förlamad i högra benet och en bit upp på högra sidan av kroppen.

– På en riktigt bra dag har jag mellan 40 och 50 procents rörlighet i högra armen, men det är allt, säger han.

Tillbaka på motorcykeln

Han drabbas också av våldsamma spasmodiska anfall med jämna mellanrum, som gör att han inte kan prata på flera minuter efteråt. Ryggen är också ett problemområde.

Det slutliga antalet frakturer på ryggraden är fem stycken och alla operationer resulterar i kraftig muskeladherens från övre ►

2001

Olyckan är framme i en situation där Stuart varken gör något fel eller kör överhastighet. Resultatet: bruten rygg.

2008

Stuart mister synen till följs av neurologiska komplikationer, hela sju år efter olyckan.

2013

Stuart blir världens snabbaste blinda människa när han slår Billy Baxters rekord från 2003.

bröstkorgen ner till korsryggen (när musklerna växer ihop med varandra eller med andra membran, något som är otroligt smärtsamt). Stuart lär sig ändå leva med sina funktionshinder relativt snabbt, men trots det är det något som gnager honom. Saknaden att åka motorcykel blir slutligen för stor och knappt två år efter olyckan är det dags att dra ut på vägarna igen.

– Fram tills dess var smärtan för stor. Och i och med att min motorcykel dessutom blev totalförstörd i kraschen hade jag inte något att åka ens om jag hade velat. Men en kompis till mig jobbade i en motorcykelaffär och han lät mig välja vilken motorcykel jag än ville.

Stuarts föräldrars reaktion på att sonen ville upp på cykeln igen var inte direkt positiva.

– Det var mer ett stort utbrott av: ”Herregud, vad är det vi har uppfostrat?” än något annat. Men slutligen gick min pappa med på att ta en testrunda.

Att komma igång på nytt är för Stuart, speciellt att navigera på vägar med mycket trafik. Han saknar många motoriska färdigheter efter olyckan och hans högerben går inte att använda alls. Men han håller ut. Och det tar inte länge innan han är där igen. På vägarna. Fri. Som han vill vara.

Tungt att mista synen

Då kommer nästa smäll. Neurologiska efterdyningar från olyckan gör att Stuart mister synen.

Han ser varken konturer eller ljus och är alltså hundra procentigt blind. Det gör att hans rehabilitering blir ännu värre än han hade räknat med.

– Jag fick omforma hela mitt liv, starta om från början. Med en förklarad högersida och ingen syn blev jag tvungen att flytta hem till mina föräldrar igen. Min egen lägenhet var på tredje våningen och jag kunde inte gå i trappor.

Trots att han egentligen behöver en rullstol vägrar han bli beroende av en sådan.

– Jag tog mig runt på kryckor för jag ville inte ge upp den frihet som det innebar. Det betydde att jag fick lära mig ett helt nytt sätt att röra mig på – försöka komma ihåg hur

◀ **Stuart på sin motorcykel under rekordförsöket som fick honom att sväva fram i nästan 270 kilometer i timmen utan att se.**

många steg det tog att komma någonstans, vilken vinkel jag rörde mig i och liknande. Det var minst sagt en hel del att handskas med. Att plötsligt förlora synen är lika traumatiskt som någonting annat, men i just det här fallet kan Stuarts syn på livet ha hjälpt honom igenom situationen.

– Jag var riktigt nere i två eller tre dagar efter att det hände, men sedan dök den där rösten upp igen: ”Varför sitter jag här och deppar? Jag kan inte ändra på att jag är blind, så då måste jag ändra mig själv”, tänkte jag och så gjorde jag precis det. Jag jobbade som en galning med att komma på lösningar i vardagen för sådant som tidigare varit självklart. Men det hela tar hårt på Stuart. De gånger han släpper sin attityd mot världen kryper de naturliga tankarna in. De som handlar om självömkän, om att inte kunna eller orka.

– Jag hatar fortfarande att vara i en sån situation när jag hör motorcyklar, men vet att jag inte kan åka dem normalt mera. Jag börjar tycka synd om mig själv och det resulterar i att jag blir arg på mig själv för att jag gnäller. Men det värsta av allt med att vara blind är nog att jag inte får se min flickväns ansikte varje dag ...eller att jag aldrig fick se min syster gifta sig – det var som en riktig spark i skrevet.

Höll på att bli galen

Långsamt börjar det gå upp för Stuart att han måste göra något för att inte bli galen. För att inte fastna i de där destruktiva tankarna som ibland bjuder in sig. Ingen vill anställa honom på grund av hans funktionshinder och jobbet hade varit en central del av hans liv fram tills olyckan. Plötsligt finns det bara en väg att ta. Det var dags att sätta sig upp på motorcykeln igen. ►

PROFILEN

Namn: Stuart Gunn

Ålder: 40 år

Bor: I Edinburgh i Skottland.

Om mc-intresset: Jag började köra motocross som tioåring i hemlighet. Men det har funnits med ända sedan jag som treåring fick följa med till en tävling i Tyskland.

Motto: ”Disability doesn’t mean you can’t!” På svenska: ”Funktionshinder betyder inte att du inte kan”.

I framtiden: ...kommer jag att fortsätta tänja gränserna. Jag har dessutom ett bokprojekt på gång och har börjat föreläsa.

■ Stuart tillsammans med flickvännen Donna, som enligt Stuart har fått stå ut med en hel del.

” Låt inte någon få dig att tvivla på dig själv, någonsin! Låt det inte tära på dig, använd det istället som bränsle.

– Jag höll på att bli galen när jag inte hade något att göra, så jag började tänka på vad jag älskar. Där väcktes tanken på att köra motorcykel igen. Direkt jag fick idén visste jag att det var det enda jag ville göra. Jag satte mig ner och funderade på idén i sex månader innan jag ens nämnde det för någon.

Det innebär förstås en hel del planerande innan Stuart kan skrida till verket, och att röra sig i trafiken är förstås uteslutet, men Stuart har fått tillbaka livsglädjen i och med att han började träna inför rekordförsöket.

Numera sitter han aldrig upp på cykeln utan att ha en andrapilot, det vill säga en förare som kör med honom, lite bakom, och kan meddela om han kör ur kurs, om han ska bromsa eller om det uppkommer något oväntat.

Rekordförsöket i North Yorkshire kräver hela tre andrapiloter och en sådan koncentration att Stuart och hans pappa Geoff, som oftast agerar andrapilot fick utforma ett kodsysteem för att kommunikationen inte skulle störa under Stuarts körning.

– Jag ville egentligen komma upp över 170 miles i timmen, men det gick inte. Det var hårda sidovindar och jag fick egentligen ba-

ra hoppas att försöket inte skulle sluta med att jag ramlade på rumpan, säger han.

Det nya rekordet på 167,1 miles i timmen, vilket motsvarar knappa 270 kilometer i timmen, kommer inte att hålla länge om man får tro Stuart.

– Jag känner att jag kan komma upp i ännu högre hastigheter. Kanske till och med spränga 200 miles i timmen-gränsen under rätt omständigheter.

Det finns alltid en lösning

Det som är viktigast för honom är att visa att funktionshinder inte innebär att en person inte kan göra något. Olyckan och alla dess komplikationer har lärt honom en hel del – både om världen och om honom själv.

– Innan jag förlorade synen åkte jag motorcykel, men hade med kryckorna för att kunna ta mig av cykeln när jag kom fram. När synen försvann öppnades mina ögon (ursäktat skämtet) ännu mera och jag var tvungen att handskas med en helt annan värld. Men i slutändan har det gjort mig till en starkare människa.

– Jag vill visa åt folk att vad än livet kastar i din väg så finns det alltid en lösning. Det kommer inte att vara en lätt lösning, men den finns där.

När jag ber Stuart ge råd till de som inte har åkt motorcykel hela sitt liv, de som inte har det i sig att skratta åt motgångar men ändå stöter på dem, så är han lika rakt på sak som alltid:

– Mitt råd är att kämpa! Låt inte någon få dig att tvivla på dig själv, någonsin! Folk sa till mig att jag inte kunde slå rekordet, att jag skulle ta livet av mig. Låt inte det tära på dig, använd det istället som bränsle för elden som gör att du klarar det. ●

TEXT OCH FOTO: ROBIN SJÖSTRAND

Stadgarna väckte diskussion

I vår är det tänkt att FSS medlemmar ska få rösta om ett förslag till nya stadgar för förbundet – ett förslag som skulle ta FSS ett steg på vägen mot att bli ett renodlat förbund. Det väckte diskussionslusten hos medlemmarna, som tycktes vara rädda för att ett dylikt förslag kunde ta bort en stor del av det sociala inom förbundet.

MEN HÖSTMÖTET BÖRJADE inte där. Jarkko Setälä fick förtroende att svinga ordförandeklubban under mötet och han drog igång det med en våldsamt fart. Under lördagens session var det kandidatnomineringar och verksamhetsplans- och budgetgenomgång som stod på agendan. I valet om ordförandeskapet nominerades sittande ordförande Bengt Ahlvik och styrelsemedlem Anders Nyberg.

Till de två lediga styrelseposterna nominerades sittande medlemmar Ann-Britt Mattbäck och Camilla Hellstedt, samt Patrik Paulin från Vasa och Fredrik Lindeman från Åland. Kandidaterna fick presentera sig så att medlemmarna skulle ha något att ta ställning till på söndagen.

Efter att ha diskuterat budget och verksamhetsplan för 2014 fick mötesdeltagarna dra sig tillbaka för en välförtjänt middag och de flesta återkom utvilade till stämmolokalen på söndag morgon.

Där förrättades valen först och det blev en jämn omröstning i ordförandevalet mellan Ahlvik och Nyberg. Ahlvik fick förnyat förtroende med en rösts marginal och sitter alltså som styrelsens ordförande fram till och med 2015.

I omröstningen om de två styrelsemedlemmarna blev det jämnt om andraplatsen efter Ann-Britt Mattbäck som fick mest röster av alla.

Det var nykomlingen Fredrik Lindeman från Åland som knep den sista styrelseposten, vilket betyder att styrelsen får förnyat blod de kommande tre åren.

Sedan var det dags för diskussionen som väckte mest känslor – stadgarna. Leif Karp presenterade det nya förslaget för stadsegruppens räkning och fick motta bättre och sämre förslag om hur stadgarna borde ändras eller inte ändras.

Slutligen blev diskussionen trots allt konstruktiv och efter en timme så hade man avklarat de flesta frågorna kring det nya systemet.

Klart är att den föreslagna idén med fullmäktigerepresentation skulle dra ner kostnaderna avsevärt för förbundet, samtidigt som det skulle öka distriktsföreningarnas insyn och påverkningsmöjligheter i förbundet. Oklart är – än så länge – hur det hela genomförs i praktiken.

Helgen lämnade deltagarna med en känsla av att saker och ting ser klarare ut än på länge – något som bådär gott för förbundets framtid. ●

▶ **Fredrik Lindeman från Åland valdes till ny medlem av FSS styrelse. Mandatperioden är på tre år.**

■ Leif Karp hör till de få synskadade som faktiskt har fått jobba trots synskadan.

Kampen för ett arbete

Att få jobba som synskadad är få förunnat. Men också för de som blir synskadade och lyckas hålla sitt jobb är vardagen inte alltid en dans på rosor. Leif Karp har varit synskadad i 25 år och trots att han lyckats hålla sitt jobb på lantmäteriverket i Vasa under hela den tiden har han fått kämpa för det.

SLOTET AV 90-TALET hade synskadan blivit så svår att den påverkade Leif Karps jobb. Dittills hade den största nackdelen varit att han inte kunde köra bil i jobbets vägnar. Men efter att hans dotter dog i cancer 1998 vändes hans värld upp och ner.

Fram tills dess hade han strävat efter att klättra på karriärsstegen, men där och då skedde omprioriteringar i hans liv.

– Jag fattade beslutet och tog kontakt med högsta ledningen för att få till en omplacering till andra arbetsuppgifter. Jag hade under tiden på lantmäteriverket vidareutbildat mig till ingenjör, men nu stod jag inför den svårigheten att de inte kunde erbjuda mig kvalificerat jobb, säger han.

Omständigheterna försvårades ytterligare när den högsta chefen i företaget byttes ut. När den nya chefen fick reda på Leifs synskada började månader av jobbiga utfrågningar.

– Han brukade ofta ställa frågan om min synskada hade blivit bättre, säger Leif som lider

av retinitis pigmentosa och i dag har ett synfält på 10-15 grader.

– Det var tydligt att det inte var i all välmening han frågade, utan det var snarare en indirekt uppmaning om att ta mitt pick och pack och dra.

Förhördes hos chefen

När Leif medvetet gjorde precis tvärtom och stannade kvar på jobbet, så började den nya chefen ta till andra metoder. Det första som hände var att Leifs arbetsbeskrivning skulle ändras. I slutändan hade det betytt en rejäl lönesänkning och det var inte något som Leif ville acceptera.

– Jag gick till många instanser i frågan, bland annat facket. Allas råd var bara att jag inte skulle skriva under något kontrakt, utöver det kunde de inte hjälpa mig.

Så det fick bli så. Kontraktet förblev liggande, utan underskrift. Det ledde i sin tur till att Leif blev kallad till förhör hos chefen. ►

OM DU DRABBAS

- Om du känner att du är utsatt för diskriminering på jobbet på grund av din synskada eller av andra orsaker, så ska du först ta kontakt med den utnämnda förtroendepersonen.
- Om ingenting händer kan du ta kontakt med det fackförbund du är medlem i. De har resurser att hjälpa dig.
- FSS och SCF står till tjänst när det gäller synskaderelaterade arbetsfrågor och vi finns här för att jobba för dig.
- SAMS har dessutom anställt två jurister för bistånd i lagfrågor. Kontaktuppgifter finner du på www.samsnet.fi.

 Leif Karp har fått kämpa i många år för att

– Där blev det besvärligt. Personalens förtroendeman fanns med på plats, men hon stod på chefens sida och det hela slutade med att jag blev så förbannad att jag stormade ut därifrån, säger Leif.

När enskilt samtal inte hjälpte försökte chefen att få läkarna med på noterna.

Leif fick en kallelse till utvärdering av hans arbetsförmåga hos företagshälsovården. Men där stötte han på tur i oturen. Leif hamnade hos en läkare som förstod sig på hans fall och undersökningen krävde egentligen

bara en enda fråga för sin undersökning av den "arbetsoduglige" patienten.

– När jag kom in till läkaren frågade han bara om jag ville fortsätta jobba. "Jå", sa jag och då svarade han bara att "då skriver vi det".

Jobbar till pensionen

Därefter hade Leif trumf på hand, då han svart på vitt hade bevis på att han var arbetsförmögen och efter det var det slut på förföljelserna från chefens sida.

få behålla sin arbetsplats och sin tjänstegrad. Nu siktar han mot pensionen.

Senare fick Leif ett riktigt bra samarbete med ledningen, den närmaste ledningen och inte den chef som satt käppar i hjulet tidigare. De kom fram till en bra lösning när det gällde arbetsuppgifterna, vilken håller i sig än i dag. – Men det var en oerhört tung period i mitt liv. Jag var många gånger nära att ge upp och bara ta den där heltidspensionen. På frågan om vad som gav honom krafter att hålla ut ger han ett tvådelat svar. – För det första så handlade om att jag hade rätt sorts sjukdom. Hade jag varit en retiniker

som så att säga mist synen från mitten i stället för från periferin, ja då hade det varit tack och adjö direkt. Men en annan viktig punkt var naturligtvis ekonomin. Vi hade ett stort lån från när vi byggde vårt hus och det hade varit tungt att klara av det utan ett arbete. I dag är han fyra år från pensionen och hoppas kunna fortsätta jobba fram tills dess. – Om det var ekonomiska orsaker som drev mig då så är det viljan att jobba fram till pensionen som driver mig nu. Och det ska gå bra om bara sjukdomen inte blir mycket värre. ●

TEXT OCH FOTO: ROBIN SJÖSTRAND

Svårt för synskadade i jobbsökardjungeln

Ett besvärligt fall. Den stämpeln fick Kenneth Ekholm när han steg in på Arbetskraftsbyrån i juni i år. Det här är en verklighet som möter de flesta synskadade som söker jobb.

KENNETH EKHOLM HAR över 20 års erfarenhet av kundservice och marknadsföring, men som synskadad är det ingen skillnad. Det är ändå svårt att få ett jobb. I dagens ekonomi, när det finns massvis med arbetskraft för arbetsgivarna att välja mellan, är det ännu svårare än tidigare.

Att Ekholm dessutom fyllde 52 år i år gör inte saken lättare. Därför fick han veta att han var ett besvärligt fall.

– Det är ju ingenting som jag inte visste, men man tycker ju att de inte behöver trycka det i ansiktet på en sådär, säger han. Orsaken till att han numera är arbetslös är att hans senaste anställning på Helsingfors stad slutade sedan han inte fick ta med sin ledarhund till jobbet. Saken gick till behandling på både ledarhundsskolan och Nylands arbetsskyddsmyndighet, men den slutade med en sjukskrivning för Ekholm.

Under sjukskrivningen passade han på att ta en utbildning vid Aurainstitutet inom just försäljning och marknadsföring.

– Det ironiska är att så länge jag inte var behörig hade jag jobb, men nu när jag har behörighetspapper till det jag jobbat med i över 20 år, då går jag arbetslös.

En annan del av ironin är att Ekholm blev diskriminerad just vid Helsingfors stad, som är landets största arbetsgivare. Inom privata sektorn, där han jobbat största delen av sin karriär, hade han aldrig några problem med diskriminering på arbetsplatsen.

Sedan första juni har han nu utan framgång sökt ett nytt jobb. Från Arbetskraftsbyrån får han ingen hjälp. Från Arbetskraftshjälpen på Synskadades Centralförbund (SCF) har han fått desto mera hjälp, men i och med att ett hinder har avklarats har andra dykt upp. ►

– Det största problemet som synskadade måste slåss mot för tillfället är arbetsgivarnas fördomar, säger Ekholm.

Stor risk för diskriminering

Och han har naturligtvis en poäng. Om arbetsgivarna tror att en synskadad arbetare är sämre, eller långsammare, än en seende så bäddar det för otaliga problem i ansökningsprocessen. Det första en synskadad måste ta ställning till är om hen ska avslöja direkt om hen är synskadad eller inte.

– Där finns det två läger. De som tycker det är bäst att direkt gå ut med att de är synskadade, och de som inte vill berätta det i sin ansökan. Jag hör till de senare, för enligt mig så ska det inte väga in i ett beslut om anställning om den som söker är synskadad eller inte.

Med den inställningen så gör den synskadade arbetssökande spelbordet jämnt från början. Däremot finns det risk för att man får möta grova diskrimineringar senare i processen. Så har det också skett för Ekholm.

– Jag sökte jobb hos en firma som erbjuder kundservice 24 timmar om dygnet. Jag hade satt många veckor på att jobba fram en ansökan tillsammans med rådgivarna på SCF och jag hade dessutom fått tag i rekryteraren på företaget. Han hade berättat att på deras företag fanns ingen åldersrasism, säger Ekholm.

Tvärtom, fick han istället veta, så hade företaget problem med kontinuiteten då så många av de yngre jobbade endast en kort tid på företaget. Deras tanke var att äldre arbetare skulle vara lojala hela tiden ut, och det här var en policy som verkade lovande i Ekholms fall.

– I ljust av det här skickade jag in min ansökan en kväll. Jag hade bifogat alla papper som berättade att arbetsgivaren inte behöver

” Klockan tio nästa morgon hade jag ett e-mail i min inkorg där han berättade att företaget just nu inte rekryterar.

stå för några kostnader utan att de kommer via stöd. Klockan tio nästa morgon hade jag ett e-mail i min inkorg där han berättade att företaget just nu inte rekryterar – det var ett klart fall av diskriminering.

Det finns tyvärr inte särskilt mycket som den enskilde synskadade kan göra i en dylik situation.

Det är också därför som organisationer som SCF och FSS är viktiga. De kan jobba för och lobba för att synskadade ska få samma chans i samhället som alla andra – och bedömas på samma grunder.

Samhället blir mer grafiskt

Ett annat problem för synskadade är att data-system och -program i allt snabbare takt blir grafiska snarare än textbaserade.

Det gör att hjälpmedlen inte hänger med i utvecklingen och synskadade marginaliseras än mer.

– Jag fick chansen att kolla på min banks helpdesk-program. Jag hade aldrig kunnat sköta det som blind, så är det tyvärr.

▲ **Kenneth Ekholm har varit arbetslös sedan i juni. Hos arbetsförmedlingen klassas han som ett "besvärligt fall".**

Det finns också ett visst problem i att webbsidor rent generellt blir mer grafiska.

Platsvakten på te-tjänster.fi (tidigare mol.fi) förändrades i somras för bättre tillgänglighet. Tillgänglighetsförbättringen sträckte sig dock bara till seende användare vilket gör att synskadade och blinda som använder sig av skärmläsare har betydligt svårare att navigera på sidorna.

Hjälper kvinnor i Etiopien

För Ekholms del fortsätter nu jobbjakten.

– Jag planerar att kolla möjligheten att bli timarbetare på en firma. Jag träffade en av cheferna med min ledarhund för ungefär ett år

sen, så han vet att jag är blind. Han gav sitt visitkort, så jag tänker ringa och se vart det leder.

Under tiden har han ställt upp som frivillig projektarbetare i ett projekt som leds av Tröskeln. Det handlar om att hjälpa funktionshindrade kvinnor i Etiopien.

– Vi fick gå igenom långa psykologiska tester i gallringen. 41 stycken sökte och 17 blev antagna. Jag är den enda med ett funktionshinder i gruppen.

– Det kommer att ta massor med tid, men samtidigt är det något att göra och jag kanske kan hitta kontakter genom projektet, som gör att jag har ett jobb när projektet är slut om ett år. ●

ANNONS

Inbjudan till Brailledagen 2014

Det är dags för det traditionella Brailledagsfirandet igen! Denna gång firar vi tisdagen den 7 januari på Mellis verksamhetscenter Hörnan, Parisgränden 2 A i Helsingfors, med start klockan 18. Förutom att årets Brailör kungörs blir det också sång och musik med Aatu Moilanen och Raimo Tanskanen. IT-ansvarige Sune Huldin informerar om punktskriftens koppling till iphone. Kaffeservering.

På grund av trakteringen vill vi att du anmäler dig senast fredagen den 3 januari till Tessa Bamberg, telefon 09-6962 3024 eller 050-462 3181.

Varmt välkommen med på en trevlig kväll!

ANNONS

Hej alla nysynskadade i Vasatrakten!

Lördagen den 25 januari 2014, klockan 10 – 16 ordnas en träff för nysynskadade och deras anhöriga på verksamhetscentret Lyktan, Skolhusgatan 40 C 1-2 i Vasa.

Medverkande är bland annat rehabiliteringsrådgivare Ulla-Britt Ingman, Pia Nabb från Folkhälsan, informatör Britten Nylund och distriktssekreterare Febe Mörk. Välkomna med – lär känna varandra, lär dig vad som är bra att veta när du eller din närstående blir synskadad! Samtal, diskussioner och gemenskap. Lunch till självkostnadspris! Anmäl om ditt deltagande så fort som möjligt, dock senast 15.1.2014 till Febe Mörk på telefon 045-321 3320 eller per e-post: vasa-synskadade@gmail.com.

VisionAssist

EN LÄS-TV ELLER ett bra förstoringsglas kostar dig massvis med pengar. För att skrapa ihop dem måste du antingen gå igenom ett papperskrig eller spara ihop pengarna själv. Men i och med att telefoner nu mer och mer liknar små datorer så finns det billigare hjälp att få, oberoende om du äger en smarttelefon eller pekplatta.

För en dryg femma så får du samma hjälp till en iphone eller ipad, som du hade fått betala multum för i vanliga fall. Med hjälp av appen VisionAssist kan du ta bilder av text som du har svårt att läsa, förstora dem och ändra kontrasten på dem till den kontrast som passar din synskada bäst.

– Du kan antingen använda din kamera och ta bild av det du vill läsa, eller så använder du kameran för att titta på det du vill läsa och läser så att säga i realtid, säger Sune Huldin, som är FSS IT-ansvarige. Han berättar att om du hittar något speciellt intressant när du läser, så kan du frysa bilden och hålla kvar den, något som fungerar bra till exempel med en inköpslista.

VISIONASSIST

- Kostar 5,49 € på App Store.

– Vi har testkört appen här på kontoret ett par gånger och konstaterat att det är ett fantastiskt hjälpmedel, säger Huldin.

Du har nytta av appen överallt. På restaurang med menyn, i butiken med innehållsförteckningen på en produkt eller hemma med ditt korsord.

En av appens bästa egenskaper är att den går att koppla till en tv eller stor dataskärm – både med en sladd för ett par tio euro och trådlöst om du har en Apple TV (som kostar runt en hundring).

Det gör att du kan få upp det du försöker läsa på en ännu större skärm och att din vanliga tv eller datorskärm kan fungera som en läs-tv också, något som gör den här appen till en trogen vän för en svagsynt. ●

TEXT: TOR HANNER

Arvo Karvinen har lämnat oss

En av de stora inom synskaderörelsen i Finland, Arvo Karvinen, avled den 5 oktober i Helsingfors. Han blev 79 år.

ARVOS ARBETSFÄLT HANDLADE inte enbart om Finland, det omfattade hela Europa och stora delar av hela världen. Arvo föddes den 7 januari 1934 i Leppävirta, Savolax. Synen förlorade han som 11-åring på grund av att en granat sprängdes i hans vänstra hand, en olycka som också tog tre av hans fingrar.

Redan samma vår, 1945 kom han till blindskolan i Kuopio. 'Han var livlig och glad, men han var en elev som aldrig mobbade eller retade', berättade en av hans skolkamrater. Arvo var mycket intresserad av att lära sig svenska och började ta lektioner i skolan, trots att det var ett frivilligt ämne.

Efter avslutad skola jobbade Arvo en kort tid med bland annat korgarbete i sin hemkommun. Arvo åkte till Sverige på sommarläger för synskadade för att förkovra sin svenska, men också för att bekanta sig med synskadeverksamheten i andra länder.

Sedan började Arvo på kvällslinjen vid Helsingin Yksityislyseo där han skrev studenten. Samtidigt arbetade han hela tiden bland annat i telefonväxeln på Sokeva. Men inte nog med det, samma år som han skrev studenten tog han också han också merkonomexamen. Därefter blev det studier i Helsingfors universitet. Nationalekonomi, sociologi, pe-

dagogik och teoretisk filosofi var Arvos ämnen. År 1969 blev han filosofie magister.

Arvo blev känd även utanför synskadeområdet. Han valdes till årets helsingforsare i Helsingin Sanomats omröstning 1963. Parallellt med studierna arbetade Arvo för Synskadades Centralförbund, bland annat med medelansskaffning. Han var också ledare för den nationella talboksinsamlingen 1963.

I början på 70-talet utnämndes Arvo till generalsekreterare i Synskadades Centralförbund. Det är den högsta tjänsten i förbundet. Arvo är den enda synskadade som innehaft

denna befattning. Men det internationella arbetet började intressera honom allt mera. Han deltog i konferenser och möten både i EBU (den Europeiska Blindunionen) och WBU (Världsbildunionen). Arvo blev sedan sekreterare för internationella frågor i SCF, en tjänst han innehade fram till sin pensionering. Arvo utnämndes till hedersmedlem i EBU.

Idrott och esperanto.

Bortsett från de "tunga" frågorna intresserade sig Arvo även för mera hobbybetonade aktiviteter. Sålunda startade han idrottsverksamhet för synskadade, som tidigare inte fanns i Finland. En oregistrerad förening bildades, Sokeain Urheiluseura (De blindas

idrottssällskap). Tävlingar av olika slag arrangerades, bland annat FM för synskadade. År 1960 gick den första landskampen mellan Finland och Sverige i Tusby. Man tävlade i friidrott och simning. Sedan blev det nordiska tävlingar, europamästerskap med mera. Det internationella språket esperanto engagerade Arvo. Han såg möjligheter för människor från världens alla hörn att mötas och kunna förstå varandra med allt vad detta innebar. Han var aktiv i arbetet med esperanto ända fram till hösten i år.

Arvo hade en personlig utstrålning som gjorde honom omtyckt av människor han kom i kontakt med. Vi är många som saknar Arvo och minnas honom med tacksamhet.

Arvo jordfästes den 25 oktober i kretsen av närmaste släkt och vänner. ●

INSÄNDARE

Bra, Ålands Synskadade!

Mariehamn är den enda platsen i Finland där synskadade personer kan gå på fotbollsmatcher och få en god beskrivning av allt som händer på planen. Det har skrivits om det i denna tidning, men jag tycker det är värt att poängtera vilken fin upplevelse det var för mig som helt synskadad och fotbollsintresserad att få vara med om detta. Det blev inte mindre roligt när IFK slog Honka med 3-2.

Tolken, Kenneth Nylund, (son till FSS:aren Fjalar Nylund) följde bollen hela tiden, vilket inte alltid är fallet i radioreferaten.

I FSS:s stadgar står det att förbundet strävar till att ge synskadade möjligheter till jämlikhet med andra medborgare på alla områden. Ålands Synskadade visat ett exempel på hur detta förverkligas i praktiken.

Tor Hanner

AKTUELLT

Prenumerera på nyhetsbrev om tillgänglighet

FUNKAS NYHETSBREV UPPDATERAD är ett kostnadsfritt nyhetsbrev som skickas ut via e-post ungefär 10 gånger per år. I Uppdaterad står det att läsa om nya och intressanta fenomen inom tillgänglighet och användbarhet; tips, ny teknik, evenemang, erbjuden-

danden och en utblick i världen. Uppdaterad har 8000 prenumeranter och är ett måste för dig som vill hålla dig uppdaterad inom tillgänglighet och vill veta vad som händer på Funka. Funka Nu AB är ett privatägt svenskt bolag som startades

som ett projekt inom handikappsektorn. Företaget arbetar med tillgänglighet vad gäller information i alla tänkbara format, digitala gränssnitt och automater. Du hittar nyhetsbrevet på adressen www.funkanu.com. ●

FPA hjälper dig vid livsomvälvande förändringar

ATT BOKA TID till FPA:s telefontjänst är en relativt okänd serviceform även om det går att sköta samma ärenden på telefon som på byrån. Tidsbokning är en ny serviceform, som tagits i bruk i hela landet. För närvarande får ungefär 1 600 kunder i månaden sina ärenden skötta genom att boka tid till FPA. Kunderna har varit nöjda med tidsbokningen. Tid kan bokas till telefontjänsten eller till byrån. Sjukdom, äktenskapsskillnad eller arbetslöshet är exempel på stora förändringar i livssituationen. De kan också i

värsta fall drabba en person samtidigt. Då blir ärendet ganska krångligt. Rådgivaren förbereder sig inför mötet då man bokar tid. Om kunden bokar tid på förhand kan rådgivaren kartlägga helhetssituationen på inför mötet och utreda vilka förmåner kunden är berättigad till. Under samtalet eller mötet kan sedan ansökningarna fyllas i tillsammans. Tidsbokningen till telefontjänsten är ännu en rätt okänd serviceform. Det är dock möjligt att sköta samma ärenden på telefon som man sköter på byrån. Tidsbokningen till telefon-

tjänsten kan säkert bli populär speciellt på landsbygden där avstånden är långa. I södra Finland besöker man byrån oftare än på landsbygden. I huvudstadsregionen anlitar man oftare tolk än på andra ställen i landet. Boka tid på fpa.fi eller genom att ringa. Tiden bokas på webbplatsen www.fpa.fi/tidsbokning eller genom att ringa det servicenummer som motsvarar din fråga. Bokningen sker genom att uppge sitt namn och personbeteckning. Också myndigheter, t.ex. sakkunniga vid socialväsendet, kan boka tid i kundens namn till FPA. ●

Östnyland firade sina 40 år

SVENSKA SYNSKADADE I Östnyland rf:s 40-års fest blev en trevlig eftermiddag fullt med program. Festen började med sången "Stig in i vår lilla Kajuta" som Camilla Wiksten-Rönbacka och Ann-Lis Öhman sjöng tillsammans. Ordförande Stina Roms önskade alla hjärtligt välkomna. Kalle Skogster berättade om distrikten inom FSS uppkomst och nu läge. Marita Jungvall berättade om föreningen Svenska Synskadade i Östnyland rf:s grundande år 1973 och historiken. Vi fick höra vackra sånger med dubbelkvartetten Cawiar tillsammans med Camilla Wiksten-Rönbacka som också sjöng solo. Och till sist bjöds det på rågade bord med allt gott från restaurang Hanna-Maria. ●

Små inkomster och understöd för inte påverka utkomststödet

ENLIGT LAGEN OM utkomststöd får små understöd och förvärvsinkomster inte minska stödets belopp för en familj eller person som får utkomststöd. Eftersom lagen om utkomststöd inte definierar eurobeloppet för de små inkomsterna och understöden har kommunen som beviljar stödet befogenhet att pröva i vilken mån klientens olika understöd, stipendier eller inkomster kan anses vara små. I social- och hälsovårdsministeriets handbok anvisas kommunerna om hur de bör handla gällande utkomststödet. Till exempel är barnens tillfälliga inkomster under somrarna, loven och veckosluten enligt anvisningarna sådana inkomster som inte

ska beaktas när stödet fastställs.

Som små inkomster kan också anses understöd som ensamboende och barnfamiljer har traditionellt fått under jultiden av medborgarorganisationer, företag och stiftelser.

En familj som får utkomststöd kan också förtjäna större förvärvsinkomster till ett visst belopp utan att det minskar på stödet. Social- och hälsovårdsministeriet önskar att kommunerna fäster uppmärksamhet vid att klienterna får genuin nytta av sin företagsamhet. Utkomststödet avser att sporra och stöda den arbetslösa arbetssökande också på detta sätt. ●

Källa: Social- och hälsovårdsministeriet

Finanskrisen mattade av ökningen av hälsokostnader

ÖKNINGEN AV HÄLSO- och sjukvårdskostnaderna i OECD-länderna har mattats av betydligt till följd av finanskrisen, och i vart tredje land sjönk kostnaderna mellan åren 2009 och 2011. I Finland avtog ökningen av hälso- och sjukvårdskostnaderna åren 2010 och 2011.

År 2011 var Finlands hälso- och sjukvårdskostnader 9,0 procent i förhållande till bruttonationalprodukten, vilket är något under genomsnittet i OECD (9,3 procent). Hälso- och sjukvården i Finland har lika mycket resurser och personal som genomsnittet i OECD-länderna. Trots det har Finland enligt

OECD klart längre kötider till icke-akuta kirurgiska ingrepp än genomsnittet, även om situationen har förbättrats märkbart i och med vårdgarantin som trädde i kraft 2005. Å andra sidan fungerar finländsk hälso- och sjukvård jämförelsevis bra enligt kvalitetsindikatorer för hälso- och sjukvården. ●

AKTUELLT I DISTRIKTEN

Vasa Svenska synskadade

- OBS! Föreningens e-post är: vasasynskadade@gmail.com och telefonnumret är: 045-321 3320.
- Trivselcafé MimoseL håller terminsavslutning med julfest 18.12 klockan 13 på Lyktan med Tina Back och Maj-Britt Aspö. Onsdag 8.1.2014 klockan 13 startar MimoseL efter nyår och fortsätter sen på onsdagar jämna veckor! Varmt välkomna till en trivsam stund på Lyktan!
- Stolgymnastik med betoning på balansträning startar på nytt efter nyår, onsdag 15.1.2014 och fortsätter sen varannan vecka ojämna veckor. Ledare är Britten Nyland. Kaffe och gemenskap efteråt – Välkomna med och röra på dig till musik!
- Punktskriftskurserna startar på nytt torsdag 16.1.2014 klockan 10. Då träffas både lärare och elever och därefter delas eleverna in i grupper beroende på förkunskap och hur många som anmäler sitt intresse. Varmt välkomna till punktskrift på Lyktan!

• Årets första medlemsträff hålls på Lyktan, lördag 18.1.2014 klockan 13. Vi ser den gripande filmen om Mirjana Krisanovic från Sverige. Filmen syntolkas. Gemenskap runt kaffeborden. Anmäl senast 14.01.2014.

• Kansliet är stängt 23.12.2013 - 06.01.2014 Alla anmälningar görs till Febe, måndag-torsdag klockan 9-14 på telefon 045-321 3320 eller per e-post: vasasynskadade@gmail.com.

Styrelsen och Febe önskar alla läsare en FRIDFULL JULHELG och ETT JÄTTEFINT NYTT ÅR 2014!

Svenska Synskadade i Mellersta Nyland

• MåndagsMåndagsträffarna klockan 13 med varierande program. Lyssna på medlemsbandet. 9.12 Julpyssel

16.12 Får vi njuta av Blindskolans lucia.

Första måndagsträffen år 2014 är den 13.1 då vi får lyssna till Lisbeth Giljam och Ingmar Hokkanen i ord och musik om "Glimtar ur Viola Renvalls liv".

• Lördag 14.12 klockan 14 har vi julstämning och äter julgröt tillsammans på Hörnan. Anmäl dig till kansliet senast 9.12.

• Rottingkursen börjar den 13.1.2014 och fortsätter varje måndag. Priset är 20 euro.

• Sista vattenjumpan för i år är den 20.12 och den börjar igen 17.1.2014. Nya simmare ryms med. Ta kontakt med kansliet.

• Föreningens höstmöte hölls den 9.11.2013 och styrelsen fick följande sammansättning för år 2014: Som ordförande fortsätter Sune Huldin, vice ordförande är Kenneth Ekholm. Ulla Jensens och Ronny Hertells mandat fortsätter.

Nya i styrelsen är Seppo Tossavainen och John Campbell.

Kansliet har jultängt 18.12.2013–12.1.2014.

Följande styrelsemöte är den 10.12.

- Helsingfors mission kan förmedla ledsagare ta kontakt med Tamara Bergkvist – observera ändrat telefonnummer: 045 8690945.
- Styrelsen och Barbro tackar medlemmarna för det gångna året och önskar alla en riktigt GOD JUL och ett GOTT NYTT ÅR 2014.

”Jag vill tacka alla för gott samarbete under de två år jag jobbat som distriktsekreterare Jag har trivts med jobbet och er men tycker nu att det är tid att dra mig tillbaka. Jag kommer att fortsätta som stödjande medlem i Mellis. Med varmaste hälsningar och allt gott önskar jag er.”

Barbro

Kansliets öppethållningstider är:

Må–ti 9.30 – 13.30

Tel. 09-612 1779

Vi träffas på Hörnan!

Norra Österbottens Svenska Synskadade

- Föreningen tackar alla som hjälpt till och medverkat i vår mörklagda Fyr under Blindveckan.

Vi hade många engagerade besökare som ville prova på att ”jobba svart”!

- En studiecirkel i punktskrift hålls på måndagar klockan 10 på Fyren med Klas Lindfors som ledare. Även i Karleby har vi inlett en punktskriftskurs som hålls varannan tisdag klockan 13 i Almahytten på församlingscentret med Julia Käldeström.
- Hantverks-/handarbetsgruppen ”Rätstickorna” träffas på måndagar klockan 12 på Fyren med Agneta Cederberg som ledare.
- Bowlarna tränar på måndagar klockan 12.30 på idrottsgården.
- Vattengymnastiken på Östanlid i samarbete med Folkhälsan hålls onsdagar, grupp 1 klockan 11.45 och grupp 2 klockan 12.30.
- Mimosel för damer träffas onsdagen 11.12 och 18.12 klockan 13 på Fyren med Ann-Mari Ekstrand.
- Vi firar vår julfest söndagen 15.12 klockan 13 – 17 vid Juthbacka restaurang i Nykarleby, med traditionell julfestmiddag och festligt program med bland annat besök av Lars-Johan Sandvik samt Lucia med följe. Julbordet kostar 20 €. Vid behov ordnas transport från Karleby. Anmäl så snart som möjligt till Ann-Sofie Grankulla, tfn 7234 880 eller 050-3795 658.
- Kansliet är jultängt under tiden 20.12.2013 – 7.1.2014.

- Vi inleder det nya året med föreningsträff 14.1.2014 klockan 18.30 på Fyren.

- Avslappnings- och balanskursen med Peter Appel startar igen 16.1.2014 klockan 10.30.

- Mera information om verksamheten i medlemsbandet och föreningsspalten i Österbottens Tidning på lördagar. Välkomna med i vår verksamhet!

Styrelsen och Ann-Sofie

Julhälsning:

Vi har igen tänt julljusen i vår Fyr, med de tända ljusen vill vi sprida värme och glädje till våra medlemmar och alla inom FSS!

En Fridfull Jul och ett innehållsrikt Nytt År 2014

tillönskar vi er alla!

NÖSS r.f:s styrelse samt

Ann-Sofie och Nina på Fyren

Svenska Synskadade i Västnyland

- Årets julfest firar vi på restaurang KW, Högbergsgatan 12 i Karis lördagen den 14 december med början klockan 15.00. Det blir julfestmat och program som följer våra traditioner. Priset är 20 €/person. Bussen startar kl. 14.20 från Ekenäs busstation och går direkt till julfestplat-

sen. Hangö-deltagarna tar sig till Ekenäs per bil. Från Ingå avgår bussen klockan 14.00, avgång från Virkby klockan 14.20, från Svartå klockan 14.30 och stannar vid behov klockan 14.45 vid Tallmo hållplats i Karis. Hjärtligt välkommen med på julfest önskar styrelsen.

- Tidskriften Finlands Synskadade har redan utkommit då vi söndagen den 1 december gått på Svenska Teatern i Helsingfors och välgörenhetsgalan på Stora scenen till förmån för det nya barnsjukhuset. Vi berättar gärna om upplevelserna. Hangöborna startade med egen bil klockan 15.45 till Ekenäs. Bussen startade från Ekenäs busstation klockan 16.25, från Karis busstation klockan 16.50, från Svartå busstation klockan 17.05, från Lojo klockan 17.25.

- Det nya årets första månadsträff infaller lördagen den 11 januari 2014 klockan 13.00 i Lyan, Prästängsgatan 12, Ekenäs. Som vanligt blir det kaffe med dopp, samvaro och program. Stödjande medlemmen Birgitta Schulman leder sittgymnastik. Anmälan senast torsdagen den 9 jan 2014 till Eeva Haner tfn 50-595 4946 eller till Birgitta Nordström tfn 044-336 8060. Busstransport enligt kända rutten. Påstigningsklockslaget ges vid anmälningen.

Hjärtligt välkommen önskar styrelsen.

- Bocciaspelningen fortsätter under 2014 som hittills. Grupperna samlas klockan 14-16 i Seminarieskolans gymnastiksal i Ekenäs. Tidigare och nya spelare är välkomna med.

- Läsecirkeln och Herrklubben sammankommer varje månad under våren.

- Bowlarna samlas under vårterminen varannan vecka. Kim Åkerblom är kontaktperson. Närmare information ges så snart alla tidpunkter fastslagits.

- Från Svenska synskadade i Västnyland r.f. önskas en God jul och Gott Nytt År 2014 till förbundet FSS styrelse och personal samt till alla distriktsföreningars medlemmar.

Svenska synskadade i Östnyland

- Svenska Synskadade i Östnylands julfest hålls måndagen den 16.12 klockan 17 på restaurang Hanna-Maria Mellangatan 6, Borgå. Vi äter julmiddag, sjunger julsånger och Lucia kommer på besök. Priset är 10€/person. Anmälningar senast 9.12. I Borgå till Stina tfn 582 514, Marita

tnf 5244 092 eller Catharina tisdagar klockan 9-13 tfn 581 115. Lovisaborna anmäl till Rose-Marie tfn 040 748 2823. Välkommen!

- Svenska Synskadade i Östnyland r.f. önskar Er alla en God Jul och ett riktigt Gott Nytt År 2014! Styrelsen

Åbolands Synskadade

- Rörsaneringen inne på centret är äntligen klar. Dock kan vissa arbeten ännu förekomma i A trapphuset så vid besök observera detta och gå försiktigt.

- Håkans arbetsdagar är tisdag, onsdag och torsdag. Kanslidag på onsdag, alla varmt välkomna in då med ärende som ärende.

Telefontiden tisdag till torsdag är 09.00 – 17.00 på telefon 0400 151 322.

- Föreningen har en ny e-postadress: synskadade@gmail.com

- Föreningen tackar alla besökare under öppet hus-dagen och Tessa Bamberg från förbundet som berättade om punktskriften samt Chatrin Kotkas rådgivning gällande olika hjälpmedel. Trevligt med sorsel och muntra diskussioner i Centret.

- Åbolands synskadade r.f. önskar alla medlem-

mar, stödjande medlemmar, distrikten och Förbundets personal samt styrelse en riktigt fridfull jul och ett gott nytt år.

- Styrelsen gör ett studiebesök till Norcolour i Pargas den 7 januari 2014 och bekantar sig med olika färgkombinationer och färgkartor. Begränsat antal deltagare men hugade intressenter kontaktar Håkan på telefon 0400 151 322.
- Januariträffen blir i slutet på månaden. Närmare datum och tid återkommer vi till samt informerar via medlemsbandet.

Med fridfulla julhälsningar,
styrelsen

Ålands Synskadade

Aktiviteter

- Boccia på Ankaret, torsdagar klockan 12-15, vid frågor kontakta Fjalar Nylund på tfn 21882.
- Borstbindning på Ankaret, måndagar kl.12-15, anmälan till Bettina på tfn 0457-3438950.
- Punktskriftskurs, både fortsättnings- och nybörjarkurs på Ankaret, onsdagar klockan 12.30-15. Anmälan till Bettina på tfn 0457-3438950. Välkomna!

- Bingo på Ankaret, mera info i lokaltidningarnas kalendrar samt i taltidningen.
- Julfest på Ankaret med besök av Ålands lucia och tärnor måndagen den 16 december, mera info i lokaltidningarnas kalendrar samt i taltidningen.

Syntolkning

- Syntolkningen fortsätter som vanligt med teaterbesök och biobesök. Har du önskemål, hör av dig till organisationssekreterare Bettina Gröning.
- Vår ordinarie taltidningsredaktör Lena Isaksson-Ahlskog är tjänstledig och Janke Berglund vikarierar tills vidare.

Kontaktuppgifter

- Organisationssekreterare, Bettina Gröning finns anträffbar på Ankaret, Johannebovägen 7, måndag – tisdag klockan 9.00 – 13.00 och, torsdag – fredag klockan 9.00 – 13.00. Nås säkrast dessa dagar före klockan 12.00.
- Telefon: Ankaret, tfn 018-19670, Mobil: 0457 34 38 950
- E-post: aland.syn@aland.net

Och så önskar vi alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År till er alla!
Organisationssekreterare
Bettina Gröning

**Personalen på FSS
önskar alla medlemmar en riktigt
god jul och ett
gott nytt år. Kans-
liet håller stängt
från 21.12 till 2.1.
Efter det är vi till-
baka!**

KONTAKT

Funderar du på något kring FSS?

Tveka inte att ta kontakt för att diskutera dina tankar med oss. Vi finns här för din skull!

Ordförande Bengt Ahlvik
Telefonnummer: 044-777 8694
(telefontid tisdagar 14-16)
E-post: bengt.ahlvik@fss.fi

Verksamhetsledare Matthias Jakobsson
Telefonnummer: 09-6962 3011
E-post: matthias.jakobsson@fss.fi

Vi lyssnar på alla tankar och idéer om vårt förbund!